

Kaj menijo o letu 1978

Leto je že skoraj naokrog. Kot je navada ob tem časovnem mejniku potegnemo črto pod dogodki, ki nosijo letošnjo letnico. Tudi v uredništvu Dogovorov smo se odločili, da zabeležimo nekaj takih drobnih ocen leta 1978, kakor jih vidijo v svojih delovnih organizacijah predsedniki sindikata in delavskih svetov.

Albina Podržaj, predsednica delavskega sveta Pletenine:

Zadnje dni letošnjega leta bomo v našem delovnem kolektivu sklenili razgibano aktivnost v dograjevanju in oblikovanju nove samoupravne organiziranosti. Tako se bodo 26. tega meseca na referendumu, delavci odločali o ustanovitvi 5 temeljnih organizacij združenega dela. V javni razpravi so naši delavci pokazali dosti zanimanja, še posebej če pri tem upoštevamo, da so v naši tovarni zaposleni ljudje, z nižjo izobrazbo in ki se običajno stežka odločajo za razpravljanje. Morda so bile na nek način značilne pripombe in vprašanja o oblikovanju delovne skupnosti skupnih služb, njene velikosti ipd. Kljub vsemu pa kaže, da podpirajo to akcijo.

Več pozornosti kot kdajkoli prej smo letos namenili skrbi za boljši standard in boljše delovne razmere naših delavcev. Postopoma bomo ukinili nočno delo žensk, kar naj bi uresničili do marca ali aprila prihodnje leto (v Pletenini dela 90% žena - op. a.). V ta namen smo že vložili 10 milijonov dinarjev za posodobitev delovnih priprav. Dokaj uspešno smo se letos spoprijeli tudi s stanovanjsko problematiko naših delavcev. Ugotovimo lahko, da smo ustregli vsem prosičcem s prednostne liste.

Marko Ferjančič, predsednik konference OOS Rog:

Čprav število samoupravnih splošnih aktov, o katerih smo v naši delovni organizaciji v tem letu razpravljali in jih tudi sprejeli, ne more biti edino merilo za oceno samoupravne aktivnosti, pa je veeno moč trditi, da smo bili samoupravno živahni in da smo opravili zajeten kup dela. Tako smo se na treh referendumih odločali o statutu TOZD, samoupravnem sporazumu o združevanju dela, samoupravnem sporazumu o združevanju v delovno organizacijo. Ti dokumenti so rezultat nove samoupravne organiziranosti, za kakršno smo se odločili pred letom dni. Letošnja aktivnost pri samoupravnem normativnem dograjevanju bomo čez nekaj dni sklenili z referendumom o samoupravnem aktu, ki se nanaša na določitev skupnih osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke.

Glede na to, da je naša tovarna, njena tehnologija v marsičem neustrezna in zastarela, smo letos poleti začeli graditi v novi industrijski coni v Mostah nove tovarniške prostore, kamor naj bi se preselilo 450 delavcev, ki zdaj de-

lajo v delovno neugodnih, celo v neprimernih prostorih. Nova tovarna bo za nas pomembna pridobitev, bo med drugim mogoče učinkoviteje zatreči visoko fluktuacijo delovne sile, saj so ravno težke delovne razmere glavni vzrok za odhajanje delavcev.

Franc Majer, predsednik delavskega sveta Angore: Letošnje leto bi lahko, glede na značilnosti samoupravne aktivnosti v našem delovnem kolektivu, smeli imenovati kar leto samoupravnih aktov. Prav zdaj izpopolnjujemo samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov. Z njim skušamo uresničiti načelo: vsakemu po delovnem prispevku. Konkretnije povedano, oblikovati merila za osebne dohodke tako, da bo njegov največji možni del odvisen od delavčevega dela, in pri tem v delavcu vzbuditi interes za boljše delo.

Novost letošnjega leta je med drugim samoupravno povezovanje temeljnih organizacij, sicer združenih v Tekstil, v poslovne skupnosti. Tudi naša TOZD se je vključila v eno od takih skupnosti, v skupnost TOZD trikotaznih izdelkov. V njej se dogovarjamo o načrtih za večjo delitev dela, o specializaciji in podobno.

Zadnja leta in tudi letos znatna sredstva vlagamo v nabavo nove strojne opreme. Ko smo predlani ukinili nočno delo, smo v letošnjem letu predvsem želeli, da se nam zaradi muhavosti trga ne bi bilo treba več vračati k staremu.

No, to se nam je kar posrečilo. Glede na to, da je ta gospodarska panoga med tistimi, kjer so osebni dohodki razmeroma nizki, zaposlenost delavcev pa dokaj nestalna, se po najboljših močeh trudimo za boljši standard naših delavcev. Tako na primer smo letos ugodili vsem tistim, ki so želeli stanovanje.

Milan Bricelj, predsednik OOS Kartonažne tovarne Ljubljana:

Že lani smo sprejeli samoupravni sporazum, ki obdeluje področje osebnih dohodkov, v tem letu pa so se začele kazati njegove posledice. Izkazalo se je, da na področju informiranja delavcev le nismo naredili zadosti. Dogajalo se je namreč, da so delavci na podlagi problemov iz prakse spraševali o tem in onem iz novih določil, o njihovi konkretni rabi in podobno. V okviru sindikalne organizacije smo se že dogovorili, da bomo javne razprave v prihodnje organizirali v okviru manjših skupin, ki naj ne bi očitneje prekoračile števila dvajsetih.

Letošnje leto je za naše delavce dobro, saj so se jim osebni dohodki izdatno izboljšali. To samo po sebi ne bi bilo vredno hvale, če ne bi ob tem zadostili še drugim zahtevam dobrega gospodarjenja. Naša TOZD se je uvrstila med 10 najboljših v Sloveniji, ki so uspele doseči najugodnejše proporce med posameznimi elementi gospodarske politike.

Prizadevamo si tudi, da bi izboljšali delovne razmere delavcev, dvigamo njihov standard. Tako smo v letošnjem letu uvedli nekaj novosti v družbeni prehrani. Ne glede na to, da smo že lani

dobili 36 stanovanjskih enot in tako izpolnili »stanovanjski« plan za srednjeročno razdobje, pa bomo poskušali pridobiti nova stanovanja. Tako bi že do leta 1980 odpravili najnujnejše primere.

Ivan Vrhovski, predsednik OOS Vega:

Največ pozornosti smo posvetili oblikovanju, konkretiziranju in usklajevanju novih meril za nagraje-

vanje delavcev, ki bi se v celoti skladala z zakonom o združenem delu. Namreč, družbeni organ, ki je preveril naše prve rešitve o novem nagrajevanju v naši delovni organizaciji, je izrazil nekatere tehtnejše pripombe, tako da smo se morali še dodatno potruditi, da smo te stvari spravili v zadovoljiv red.

Leto 1978 našim delavcem ni prineslo večjega napredka glede delovnih razmer. Pri nas še precej ljudi dela v zelo neugodnih razmerah. Znano je, da je bila stavba grajena kot institut, zato njena konstrukcija ne ustreza zahtevam naše industrijske proizvodnje. Nova tovarna pa je odmaknjena v nejasno prihodnost. Odkar smo nekako uredili našo »ekonomijo«, spet več vlagamo v stanovanjsko izgradnjo. Letos smo delavcem razdelili štiri stanovanjske enote. To problematiko pa bi hitreje reševali, vendar bi že zdaj morali vplačati za stanovanja, ki bodo šele čez dve leti.

Jože Janežič, predsednik OOS Prometne sekcije Ljubljana:

Na železnici se že vse leto pripravljamo na samoupravno reorganizacijo. Javna razprava je pokazala, da se lahko nadejamo večjih sprememb v organizaciji naše sekcije. Pričakujemo, da se bo izločila nova prometna sekcija na Jesenicah, s čimer bi bilo zadoščeno zahtevam iz določil zakona o združenem delu. Pomemben samoupravni dogodek letošnje jeseni je bila ustanovitev SIS za železniški in luški promet za ljubljansko prometno vozlišče. V njej se povezujejo uporabniki železniških in luških storitev in delavci v železniškem in luškem prometu. Pričakujemo, da se bodo številni problemi, ki še žulijo nas železničarje prav tako pa tudi naše združeno delo na tak način, mnogo uspešneje reševali.

V tem letu tudi sicer opažamo nekatere zanimive spremembe v delu na železnici. Po večjih letih upadanja prevozov po železnici se je stanje že začelo izboljševati, z modernizacijo prometa pa je velik kakovostni napredek napravila tudi varnost na naših tirih.

Janez Kukovica

Proslava dneva republike v KS Kolodvor

V krajevni skupnosti Kolodvor so na proslavi dneva republike nastopili člani Študentskega okteta in učenci osnovne šole Tone Čufar. Slavnostni govornik je bil Vojko Novak, predsednik občinske konference SZDL Ljubljana Center.

M. S.

Pomoč pri izbiri novoletnih daril

Vzgojno varstveni zavod Stari Vodmat je 14. in 15. decembra pripravil razstavo igrac, ki so primerne za posamezne starostne skupine. »Razstava igrac je namenjena predvsem staršem, da bi se lažje odločili za nakup primerne darila za svojega malčka v teh predprazničnih dneh,« je dejala upravnica VVZ Stari Vodmat, Justi Kavšek.

Na razstavi, ki jo je pripravil kolektiv otroškega vrtca so bile razstavljene igrace za otroke od 1. leta dalje, smiselno urejene glede na svoj namen. Posebej so predstavili igrace, ki služijo otroku za šport, pa tiste, ki pomagajo pri razvoju logičnega mišljenja, ali pa kombinatorike od tistih, ki omogočajo, da se malčki spoznavajo s posameznimi poklici. Dva dni pred to razstavo pa so bile razstavljene igrace za najmlajše varovance vrtca, ki so še v jaslih, od 8. meseca dalje.

Prizadevanja delovnega kolektiva tega otroškega vrtca, da bi pomagali staršem pri izbiri najprimernejše igrace, so starši toplo pozdravili in verjetno bi temu primeru lahko sledili tudi ostali vzgojno varstveni zavodi.

JLA

JLA... Kaj pravzaprav pomeni ta beseda? To je naša - jugoslovanska vojska, ki je v popolni pripravljenosti za nepričakovano vojno. Može so se oblekli v vojaške uniforme zato, da se bomo prav mi otroci in tudi starejši lahko brezskrbno pogovarjali in igrali - saj med nami vedno bedi skrbno oko naše vojske, ki je iz dneva v dan močnejša. Vojaki pa imajo tudi svoj praznik - 22. december.

Na ta dan skoraj vsaka šola obiše eno izmed mnogih vojaških ustanov. Pionirji naše šole vsako leto obišeemo kasarno Maršala Tita. Tam nas sprejmejo s ponosom, kajti mi, mladi rod, bomo nekoč branili našo domovino. Mladi vojaki pa nam z veseljem razkažejo tudi orožje, ki je vedno bolj izpopolnjeno. Na koncu nas pogostijo s pravim pasuljem - značilno vojaško hrano. Večkrat obišeemo tudi vojno bolnico, kjer nam razkažejo poslopja; spoznamo tudi nekatere paciente, s katerimi se pogovarjamo.

Premišljuje... Leta beže in ni daleč čas, ko bodo moji prijatelji in sošolci skočili v vojaško suktnjo, za njimi pa mlajši rodovi in tako se bo nadaljevalo. Vsi pa imamo v mislih samo nekaj: da bi ostali svobodni in da bi nas naša armada še naprej tako skrbno varovala.

Andreja Anžur, 7. a
OŠ Jožeta Potrča